

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Miksi tieto ei ohjaa hyvinvoinnin päätöksentekoa?

Keskustelupuheenvuoro

Tutkimusprofessori Jussi Simpura

Tietoa päätöksentekoon – keskustelufoorumi 2.4.2014

Miksi tieto ei ohjaa hyvinvoinnin päätöksentekoa? Siksi, että ...

- ...tieto muuttuu: yhdestä oikeasta tiedosta moneksi
- ...tiedon tuotanto, tuottajat ja tuotteet muuttuvat: tiedeyhteisön monopoli heikkenee,
- ...tiedon käyttö ja käyttäjät muuttuvat: käyttö muistuttaa **enemmän PELIÄ kuin VIPUJEN vääntöä**
- ...eivätkä tietoa päätöksentekoon välittävät toiminnot (niiden hyvät käytännöt) tahdo pysyä perässä
- => **YHDEN PUTKEN MALLISTA MONIKANAVAMALLIIN!**
- Ja lisäksi hyvinvoinnin kohdalla:
- ... käsitys hyvinvoinnista ilmiönä muuttuu (monoliitista mosaiikiksi) (esim. SITRA 9.4.2014)

Tiedon herkkukaupasta verkkosupermarkettiin: millaista kuluttajaneuvontaa?

- Hyvä, jos valtioneuvostoon tulee ”Tietokaupan VÄISKI” (**tietoasiamies**) erikoismestariksi
- Mutta pääosa päätöksenteon tiedosta on muuta kuin herkkukaupan luomua: kaikenkarvaisen tiedon verkkosupermarket on jo vallannut markkinat!
- Myös muut tietotuotteet (muut kuin laatuleimattu tutkimustieto) ansaitsevat huomiota
- JA ENNEN KAIKKEA: **TIEDON VÄLITTYMINEN !**
- Tarvitaan siis erikoismestarin lisäksi kuluttajaneuvoja päätöksentekijä- ja valmistelija-asiakkaille (ei kansalle) sekä selviytymisohjeita

Tiedon välittymisen uusi taikasana: I3P3

- **I3P3**
- **Innovative Interactive Information Products, Processes and Platforms**
- Esimerkkejä **tiedon välittymisen** uudistuvista mahdollisuuksista:
  - Policy Brief -tuotteet
  - Sähköiset keskustelufoorumit
  - Uudistettu 2010-luvun komitealaitos
- Näitä on esillä SOTERKO- ja LYNET –verkostojen tiedonkäyttöseminaarissa to 5.6.2014 ap

Seuraavat kehittämisskeleet Raivion mallin jälkeen: ministeriöt ja kunnat

- Ministeriöihin tutkimusjohtajan rinnalle siis tietoasiantuntijat ”kuluttajaneuvojiksi” (vrt. eduskunnan johtava tietoasiantuntija Timo Turja) (samalla syntyy VN:n tietoasiamiehelle verkosto)
- Kuntien kohdalla tarpeiden arviointipohjaa antaa tuore selvitys (Niiranen-Joensuu-Martikainen: Millä tiedolla kuntia johdetaan. KAK, 2013)
- Konkreettinen ehdotus: **Tiedonkäytön tuoteseloste** aina mukaan kaikkiin päätösehdotuksiin (kun perinteinen lähdeluettelo ei enää riitä, siksi että ei ole vain perinteisiä lähteitä)!

Esityksen tiivistys

- **Yhden putken mallista monikanavamalliin** tiedon tuotannon ja tiedon käytön välillä
- Valtioneuvoston tietoasiamiehen verkostoksi ministeriöiden **tietoasiantuntijat**
- Tiedon välittyminen on eniten muuttumassa: **I3P3 taikasanana** (SOTERKO-seminaari 5.6.2014 ap.)
- Kaikkiin valtioneuvoston ja ministeriöiden päätösehdotuksiin **tiedonkäytön tuoteseloste**

Miltä päätösehdotuksen tiedonkäytön tuoteseloste voisi näyttää?

- 1 EHDOTUKSEN SISÄLTÄVÄN DOKUMENTIN TIEDOT
- 2 MINKÄTYYPPISEEN PÄÄTÖKSENTEKOON TÄMÄ EHDOTUS ON TEHTY
- 3 MITÄ TIETOTUOTTEITA EHDOTUKSEN VALMISTELUSSA ON KÄYTETTY
- 4 MITÄ PROSESSEJA PÄÄTÖSEHDOTUKSEN VALMISTELUSSA ON HYÖDYNNETTY
- 5 MISSÄ FOORUMEITA ON PÄÄTÖSEHDOTUKSEN VALMISTELUSSA TOTEUTETTU
- 6 MITKÄ VAIHTOEHDOT OLIVAT VALMISTELUN LOPPUVAIHEISSA ESILLÄ
- 7 MITÄ TIETOPERUSTEITA KÄYTETTIIN LOPULLISEN VAIHTOEHDON VALINNASSA

